

Annette van Luyk

Een perfecte illusie

Wanneer Ellen online verliefd wordt en
bedrogen uitkomt, laat ze het er niet bij zitten

Voor de lezers van Suzanne Vermeer

Annette van Luyk

Een perfecte
illusie

De Fontein

Proloog

De vlucht uit Boston is drie kwartier geleden geland. De meeste mensen hebben inmiddels hun koffers en lopen met hun karretje door de schuifdeuren, alwaar ze een warm welkom krijgen van familie en geliefden. Ik druk mijn neus tegen het glas in de aankomsthal. Mijn hart klopt in mijn keel. Waar blijft John? Ik heb hier zo lang op gewacht. Na al die maanden is het moment dan toch eindelijk gekomen dat ik hem in levenden lijve ga zien, dat ik hem kan vasthouden. Wat heb ik hiernaar verlangd!

Ik drentel wat heen en weer tussen de andere wachtenden, sommigen met een bos bloemen, daar zelfs iemand met ballonnen. Ik heb niks meegenomen. Diep in mijn hart wist ik het al. Hij komt niet, en gaat ook niet komen. Maar toch... zijn laatste telefoontje nam mijn twijfels weg. Hij stelde me gerust, verzekerde me dat hij nu eindelijk naar Nederland zou komen.

Na alle toestanden die we de afgelopen maanden hebben meegemaakt was ik bijna afgehaakt. 'Als het zo moet, dan hoeft het niet meer voor mij!' heb ik hem een keer dreigend laten weten. Maar toen speelde hij weer in op mijn gevoelens, wist hij weer precies de juiste snaar te raken, me gerust te stellen, en wist ik: ik kan het niet. Ik kan hem niet zomaar laten gaan. We zijn nu zo dichtbij, hij betekent al zo veel voor me, ik kan nu toch niet afhaken? Ik heb toch niet voor niets mijn hele ziel en zaligheid in onze relatie gestoken? Zodat we eindelijk samen kunnen zijn, echt samen? En nu sta ik hier. Met lege handen. De aankomsthal stroomt langzaam leeg, en de tranen stromen over mijn wangen. Ik huil

geruisloos, maar mijn keel staat in brand. Ik heb al drie sms'jes verstuurd, tientallen appjes, maar het blijft stil. Nog één laatste keer probeer ik hem te bellen, met trillende handen, tegen beter weten in. Een vriendelijke dame vertelt me in het Engels dat dit nummer onbekend is. *Onbekend.*

Langzaam begeef ik me naar de uitgang. Ik loop Schiphol Plaza in, waar ik me een weg baan door de drukte. Overal zijn mensen. Etend, bellend, rondsletterend, of balancerend met drie koffers op een karretje. Een jongen die kennelijk enorme haast heeft om de trein te halen botst hard tegen me op. Veel feller dan ik normaal zou reageren roep ik: 'Hé klootzak, kan je niet uitkijken!' Hij kijkt niet eens om.

Ik voel me leeg, stom, belazerd. En intens verdrietig. De mooie droom die me, tegen beter weten in, al die tijd staande hield, spat nu meedogenloos uiteen. Ik loop de draaideur door naar buiten, en ga op een bankje zitten. Hoe heb ik het in godsnaam zo ver kunnen laten komen? Hoe blind kan je zijn? Dit is niet hoe ik ben. Ik ben altijd die sterke, assertieve, onafhankelijke vrouw geweest met wie iedereen met respect omging. En kijk me hier nu zitten. Een zielig hoopje mens, een schaduw van wie ik ooit was. *John, John, wat heb je met me gedaan?* Ik ben niet alleen beroofd van mijn spaargeld, maar ook, veel erger nog, van mijn zelfvertrouwen. Van mijn zelfrespect, mijn intuïtie, en mijn waardigheid. Wáár ging het mis?

Ik zit voorovergebogen met mijn handen voor mijn gezicht. Als ik de tranen uit mijn gezicht wrijf zie ik opeens dat er een zwarte man met rastahaar en een felgekleurde muts voor me staat. Hij kijkt me lachend aan. *'Why you are so sad? Look at the sky, life is beautiful!'*

'No, life is cruel,' zeg ik mistroostig.

'Then you must do something about it!' antwoordt hij met lachende kraalooigjes. Hij geeft me een knipoog en loopt weer verder. Ik kijk hem verwonderd na.

'*Be strong!*' roept hij als hij nog even achteromkijkt. En dan is hij verdwenen in de massa.

Be strong... Be strong! Zijn woorden galmen na in mijn hoofd.

Het is warm in de winkel van zijn ouders. De ventilator heeft het weer eens begeven. Solomon Badu drementelt een beetje heen en weer tussen de wasmachines en de bezems, de plastic vuilnisemmers en de fietspompen. Op de planken liggen stoffige pannen, doosjes met gloeilampen, stofzuigerzakken en schoonmaakartikelen. Alles wat je maar nodig zou kunnen hebben in en rondom het huis is hier te vinden. Je kan het zo gek niet bedenken. En als een klant om iets vraagt wat er toch niet blijkt te zijn, dan zorgt zijn vader er wel voor dat hij het krijgt. ‘Ik regel het,’ is zijn credo, ‘geen zorgen!’

Maar ja, dan moeten er wel klanten komen! Mistroostig kijkt Solomon door de bruin uitgeslagen ruiten naar buiten. In deze drukke wijk van Accra is genoeg bedrijvigheid, maar iedereen loopt hun winkel voorbij. Mensen kopen hun spullen tegenwoordig liever op de markt, of bij een van de vele clandestiene winkeltjes, want die zijn veel goedkoper. Dat je daar meestal gestolen waar koopt, schijnt niemand erg te vinden. De mensen zijn arm, en allang blij als ze zich de meest elementaire spullen kunnen veroorloven.

Toen hij nog een klein jongetje was, waren de tijden beter, weet Solomon. Zijn ouders hadden het razend druk en keken weinig om naar hun vijf kinderen. Alleen de allerkleinsten kregen aandacht, maar zodra je groot genoeg was om naar school te lopen, was je ook groot genoeg om je zelf te vermaken, vond zijn moeder. Ach, hij kan het ze ook niet kwalijk nemen. Er moest brood op de

plank komen, er waren veel monden te voeden. Zijn moeder werkte elke dag mee in de winkel, en dan schoten de huishoudelijke en opvoedkundige taken er vaak bij in. Wat nogal ironisch is als je een winkel in huishoudelijke artikelen hebt.

Hij is in ieder geval blij dat hij de mogelijkheid heeft gehad om naar school te gaan. Daar heeft hij leren lezen en schrijven, leren rekenen en goed Engels leren spreken. Zijn twee oudste zussen waren minder fortuinlijk. Die werden al snel van school gehaald om op hun jongere broertjes te passen. Maar helaas, uiteindelijk heeft het hem niet geholpen om een goede baan te vinden, ofschoon hij een knappe, gezonde jongeman is van bijna twintig jaar. Daarom werkt hij nu een paar dagen in de week in de winkel, zodat hij zijn ouders kan ontlasten en er een zakcentje mee kan verdienen.

Solomons leeftijdsgenoten kampen met hetzelfde probleem. Er heerst een enorme werkloosheid onder jonge mannen in Ghana. Sommige vrienden van Solomon hebben wel een baan, maar verdienen schrikbarend weinig. Of ze hebben die baan te danken aan een corrupt familielid dat ze in het zadel geholpen heeft.

Of ze zijn 'Sakawa-boys'. Solomon heeft een paar vrienden die zich aangesloten hebben bij de Sakawa-beweging, en hij kijkt vaak met jaloezse blikken naar hun nieuwe auto's, mooie kleding, dure horloges, en de meest sexy vrouwen die ze daarmee kunnen scoren. Dat wil hij ook wel. Maar tegelijkertijd is hij bang. Sakawa is niet zonder gevaar. Het kan zich ook tegen je keren, en dan raak je alles weer kwijt. Of erger. Maar wie een beetje lef heeft neemt dat risico graag op de koop toe. Want eerlijk is eerlijk, iedereen heeft het erover! Solomon kan geen radio aanzetten, geen winkel binnenlopen, of er wordt over Sakawa gepraat. Sakawa is in Ghana uitgegroeid tot een nationale subcultuur, en de laatste jaren razend populair geworden, vooral in de armere wijken van grote steden, zoals Osu, waar Solomon woont. Het is een way of life geworden, een manier om snel rijk te worden. De mix van moder-

ne technologie en eeuwenoud Afrikaans bijgeloof maakt deze oplichtingspraktijken uniek in de wereld.

De oudere generatie in West-Afrika hield zich vroeger al bezig met zogenaamde *pen pal scams*; het sturen van honderden brieven naar geselecteerde rijke Amerikanen en Europeanen met het voorstel te investeren in een lucratieve handel. Of er werd een grote erfenis beloofd als ze meewerkten aan internationaal bankverkeer door flinke bedragen door te sluizen naar een veilige rekening. Solomon heeft een oom van wie in de familie bekend is dat hij zich vroeger met dit soort oplichting bezighield. En hoewel Solomons ouders het afkeuren, werd er niet openlijk over gesproken. Als je het doodzwijgt, bestaat het niet.

Vervolgens werd er in Ghana steeds vaker gebruikgemaakt van zwarte magie: brieven werden eerst naar lokale *mallams* of ju-ju-priesters gebracht, een soort sjamanen die door voodooachtige praktijken in ruil voor offers de brieven meer invloed gaven. En als die er ook aan meewerkten, dan was het toch niet zo erg?

Inmiddels zijn er, door de opkomst van het internet, allerlei andere vormen van scammen ontstaan, zoals het hacken van accounts en het misbruiken van creditcardgegevens. Solomon ziet het overal om zich heen gebeuren, en geef ze eens ongelijk, Sakawa is gewoon online shopping. Met de makkelijk te verkrijgen creditcardgegevens van rijke blanken worden allerlei luxegoederen aangekocht. Die worden bezorgd op een adres in Europa of Amerika, en vervolgens via een tussenpersoon naar Afrika verscheept. *Big business!* Men laat het oogluikend toe, en Solomons vrienden praten het goed door te beweren dat ze alleen maar terugpakken wat de blanken een paar eeuwen geleden van hun land hebben afgepakt, zoals goud en andere natuurlijke bronnen en producten, en dat het hun wraak is voor het feit dat ze hun inwoners ooit tot slaven hebben gemaakt.

Voor Solomon voelt het alsof hij de boot heeft gemist. *Het schip met geld.* Daar sta je dan met je goede gedrag in een winkel waar

geen hond meer komt. Het valt hem steeds vaker op dat eerlijkheid tegenwoordig niet meer loont. Hij heeft verhalen gehoord over geheime bijeenkomsten waarbij de meest vreemde offers gebracht moesten worden. Alles om Juju tevreden te stellen! Want pas dan is succes verzekerd. Ook heeft hij een paar films gezien over Sakawa-boys. Heel populair in Ghana, maar Solomon vindt ze nogal knullig gemaakt. Er wordt slecht in geacteerd, en dat gaat hem al snel irriteren. Ook het verhaal is vaak zo flinterdun en ongeloofwaardig, dat stoort hem gewoon. Niet zo gek als je verslaafd bent aan Amerikaanse films. Die zijn zó veel beter.

De oude klassiekers kent hij bijna allemaal. Videobanden die zijn vader, ook een liefhebber, ooit heeft aangeschaft. *Gone with the Wind*; *The Good, the Bad and the Ugly*; *The Godfather*. Hij heeft ze stuk voor stuk al vele malen gezien, en sommige dialogen kent hij uit zijn hoofd. Hoe vaak heeft hij niet op zijn kamertje zitten oefenen? Keer op keer 'You talkin' to me?' tegen zijn spiegelbeeld, een perfecte imitatie van Robert de Niro in *Taxi Driver*. Maar ook alle liedjes van *The Sound of Music* kan hij feilloos meezingen, al zal hij dat tegenover zijn vrienden nooit toeven.

Solomon droomt ervan om naar Amerika te gaan. Acteur worden, dat zou helemaal het einde zijn. De nieuwe Eddie Murphy, of Denzel Washington! Het lijkt hem heerlijk om steeds weer in de huid van iemand anders te kunnen kruipen. Zijn eigen saai leven te ontvluchten. Dus oefent hij avond aan avond op zijn Amerikaanse accent en speelt hij de klassiekers na. Zodat hij goed voorbereid is als op een dag zijn gebeden verhoord worden. Je weet immers maar nooit.

Tot nu toe heeft Solomon zich verre gehouden van Sakawa. Het is enorm verleidelijk om zo makkelijk aan geld te komen, maar het werkt ook verslavend. En dan kan het op een dag goed misgaan. Want als het gewenste succes op een gegeven moment uitblijft, dan worden Sakawa-boys steeds wanhopiger en wenden ze zich tot andere spirituele leiders, die hen steeds grotere offers laten bren-

gen, tot het brengen van kinderen en vrouwen voor rituelen waarbij ze worden misbruikt aan toe.

Daarom waarschuwen moeders hun kinderen: 'Doe er niet aan mee!' En ook in de populaire Sakawa-films is de moraal: hebzucht komt voor de val. Het loopt meestal slecht met ze af. Maar zolang het straatbeeld iets heel anders laat zien, en men geen enkele andere bron van inkomsten heeft, is de stap naar Sakawa snel gemaakt.

Het is zaterdagavond. Charlotte en Michiel zijn op bezoek, en samen met Charlotte sta ik te kokkerellen in de keuken. ‘Ik heb trouwens nog een nieuwtje,’ zeg ik zo terloops mogelijk terwijl ik de prei voor de pastaroomsaus aan het snijden ben.

‘O ja? Wat dan?’

‘Je weet toch dat ik me een tijdje geleden heb aangemeld bij een datingsite?’ begin ik aarzelend.

‘Ja, waar je al die losers tegenkwam, en waar je eigenlijk alweer mee wilde stoppen,’ vult ze aan.

‘Dat klopt... maar nu heb ik toch wel een hele leuke man leren kennen.’

‘Meen je dat?’ Charlotte kijkt me verbaasd aan. ‘En dat vertel je me nu pas!’

‘Ja, ik ben er zelf ook nogal door verrast,’ zeg ik met een verontschuldigend lachje. ‘Het is een Amerikaan, die tijdelijk hier in Nederland woont. Hij is ingenieur en werkt over de hele wereld aan projecten die met waterbouw te maken hebben.’

‘Wauw!’ zegt Charlotte bewonderend, en ze kijkt me met grote ogen aan. ‘Hoelang ken je hem al? Is hij al eens hier geweest?’

‘Ik ken hem nu een paar weken, en ik heb echt het idee dat we heel goed bij elkaar passen. Hij ziet er goed uit, maar het is ook een gevoelsmens, hij lijkt zo goed te begrijpen wat er in me omgaat, griezelig gewoon.’

‘Kan je hem niet uitnodigen vanavond? Ik wil hem wel ontmoeten, je hebt me nieuwsgierig gemaakt!’

‘Het punt is... ik heb hem zelf nog niet ontmoet.’

‘Nog niet ontmoet? Maar hoe weet je dan of hij bij je past?’

‘We mailen elke dag en hebben elkaar al heel veel over onszelf verteld,’ zeg ik enigszins uit het veld geslagen, ‘maar een ontmoeting is er nog niet van gekomen, want hij heeft het razend druk met zijn werk en hij wil echt de tijd nemen voor een ontmoeting, dus niet even snel een kop koffie tussendoor.’

‘Wat is er mis met een kop koffie? Meestal weet je in de eerste minuut al of je iemand leuk vindt of niet, wat zeg ik, soms al in a split second, dus voor een eerste ontmoeting is een kop koffie meer dan voldoende, hoor!’

‘Da’s waar,’ beaam ik, ‘maar eigenlijk weet ik nu al voor honderd procent zeker dat ik hem leuk vind. Het is bizar, toen ik zijn foto voor het eerst zag, was het alsof ik hem al kende, zo vertrouwd kwam hij op me over. Het klinkt misschien cliché, maar het was alsof er een bliksemschicht door me heen ging en ik meteen wist: Dit is ’m!’

‘O, wat romantisch,’ verzucht Charlotte. ‘Dat heb ik nou nog nooit gehad. Zelfs niet met Steven. Al ben ik dolgelukkig met hem, natuurlijk.’

Charlotte en haar vriend Steven wonen sinds een halfjaar samen en kennen elkaar al bijna vijf jaar. Ze passen zo goed bij elkaar dat ik er alle vertrouwen in heb dat ze samen een mooie toekomst tegemoet gaan. Een betere schoonzoon dan Steven, die momenteel zijn coschappen loopt in het VU-ziekenhuis, kan ik me niet wensen.

‘Lieverd, ik heb dat ook nog nooit zo ervaren, ook niet met papa, en mijn eerste gevoel heeft me tot nu toe niet in de steek gelaten. Hij is charmant, lief, invoelend, maar ook grappig en onderhoudend,’ zeg ik dromerig. ‘En zeer intelligent en betrouwbaar.’

‘Hoe weet je nou of hij betrouwbaar is, mam, je hebt hem nog niet eens ontmoet.’

‘Dat voel ik gewoon, en trouwens, tot nu toe heeft hij elke dag

trouw geschreven, me geen oneerbare voorstellen gedaan, en nog geen beloftes gedaan waar hij zich niet aan hield.’

‘Je hebt hem toch wel gezoogeld, hè?’

‘Ja, natuurlijk. Maar veel kon ik niet over hem vinden, want hij heeft niks met social media. Hij heeft niet eens Facebook. Maar dat maakt niks uit, want daar doe ik de laatste tijd ook nog maar weinig mee.’

‘Klopt, jouw Facebook-pagina is echt supersaai, de enige dag in het jaar dat er daar wat gebeurt is op je verjaardag,’ zegt Charlotte smalend.

‘Nou, dat is niet helemaal...’ begin ik, maar dan zie ik haar gekke bek en moet lachen.

‘Ga nou maar snel met hem afspreken, en voor die tijd niet verliefd worden!’ waarschuwt ze.

‘Te laat,’ zeg ik met een big smile, en ze rolt met haar ogen.

‘Nooit gedacht dat de rollen nu al omgedraaid zouden zijn, moedertje!’ Met een zwierige zwaai neemt ze de schaal dampende pasta van het aanrecht en ze loopt naar de kamer.

Alsof we het hebben afgesproken praten we er niet meer over in het bijzijn van Michiel. Charlotte weet net zo goed als ik dat hij dat hele datinggedoe van gescheiden vrouwen maar onzin vindt. Als het je gegund wordt, dan komt de prins op het witte paard heus nog wel een keer voorbij. En zo niet, dan was het je niet gegund. Michiel-logica. Er zit een kern van waarheid in, maar je mag het lot best wel een beetje helpen. En ik denk dat het me zeker is gegund!

Later op de avond, als de kinderen naar huis zijn, probeer ik John te googelen. Het enige wat ik tot nu toe een keer heb geprobeerd is kijken of hij Facebook of LinkedIn heeft. Ik had hem om zijn achternaam gevraagd, want uit zijn vage Hotmail-account werd ik niet veel wijzer, en die bleek Parker te zijn. Nou, je wilt niet weten hoeveel John Parkers er op de wereld bestaan, dus die zoektocht had ik al snel gestaakt.

Bij navraag bleek hij helemaal geen Facebook of LinkedIn te hebben. Vooral dat laatste vond ik wel een beetje vreemd voor iemand met zo'n mooie carrière. Hij heeft aan een aantal zeer prestigieuze projecten meegewerkt. Maar omdat hij in de wereld van de weg- en waterbouwkunde al een behoorlijke naam heeft opgebouwd, heeft hij geen social media nodig, vindt hij zelf. 'Ze vinden me toch wel.' Wie ben ik om daaraan te twijfelen?

Toch zit het me niet helemaal lekker, en ik ga googelen op de projecten waar hij aan heeft meegewerkt. De zeehaven Dordrecht – kijk, er bestaat inderdaad een project voor de versterking van de kademuren. Ik klik door naar de aannemer, maar kom niet veel verder. Geen John Parker te bekennen. Waar heeft hij nog meer over verteld? Een project in Cambodja, dat ging over een brug. Maar ik heb te weinig informatie om daarover iets te kunnen vinden. Ik moet toch wat beter doorvragen over zijn projecten.

Goed, via zijn kinderen dan. Veel weet ik niet van ze, want ook al is hij apetrots op ze, hij ziet ze maar zelden. Ze hebben hun eigen leven, zegt hij. Meestal gaat hij wel met kerst naar Boston, daar woont in ieder geval zijn oudste dochter nog. Ze heet Melanie. Maar ook Melanie Parker komt heel veel voor, alleen al op Facebook zijn er tientallen van te vinden.

Ook met zoeken naar Bradley en Jennifer Parker, zijn twee andere kinderen, word ik niet veel wijzer. Ik weet gewoon te weinig van ze. Maar dat gaat vast wel veranderen als ik John wat beter leer kennen. We mailen nog steeds vooral over onze gevoelens, onze dromen en verlangens, en hoe we onze toekomst samen zullen gaan inrichten. 'Waarom terugkijken, laten we vooruitkijken, dat is veel interessanter,' zegt hij altijd als ik hem vragen stel over zijn verleden.

Hij heeft gelijk. Maar dan wil ik nu niet langer wachten. In het begin vond ik dat uitgebreide mailen spannend en romantisch, maar nu ben ik er wel klaar mee. Ik wil hem zien. In levenden lijve.

Eerste druk mei 2018

Copyright © 2018 Annette van Luyk

Copyright © 2018 voor deze uitgave Uitgeverij De Fontein, Utrecht

Omslagontwerp Marry van Baar

Omslagillustratie © Miquel Sobreira / Arcangel Images

Opmaak binnenwerk Pre Press Media Groep, Zeist

ISBN 978 90 261 4416 5

ISBN e-book 978 90 261 4417 2

NUR 301

www.uitgeverijdefontein.nl

Alle personen in dit boek zijn door de auteur bedacht. Enige gelijkenis met bestaande – overleden of nog in leven zijnde – personen berust op puur toeval.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, elektronisch, door geluidsopname- of weergaveapparatuur, of op enige andere wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.